

INFORMACE PRO PRÁVNÍ PRAXI

Informační povinnosti účastníků směnečných vztahů

Josef Kotásek*

I. ÚVOD

Zákon směnečný a šekový¹ zakládá informační povinnost účastníků směnečných vztahů ve třech případech: Předně jde o závazek stíhající účastníky při *směnečné intervenci*². Vzhledem k minimálnímu významu intervence v dnešní době bude mít větší význam oznamovací povinnost, se kterou se u směnky setkáme při nastoupení *vyšší moci*³. Třetí – a v praxi zdaleka nejvýznamnější⁴ – informační povinnost je ovšem upravena *v souvislosti se směnečným postihem*⁵. Následující příspěvek je věnován této v současné praxi mnohdy opomíjené problematice.

II. PODSTATA A VÝZNAM SMĚNEČNÉ POSTIŽNÍ NOTIFIKACE

Informační povinnost u postihu se týká tzv. nuzné směnky, tedy typicky takové směnky, která nebyla přijata nebo zaplacená⁶. V takovém případě se otevírá majiteli po splnění zachovávacích úkonů (tj. po prezentaci směnky, příp. po její řádné protestaci, pokud byl tento úkon potřebný⁷) možnost výkonu *postižních práv* vůči nepřímým (postižovým) dlužníkům. Obvykle jde o výstavce cizí směnky (k jeho postavení v podrobnostech viz § 9 ZSŠ), indosanty (srov. § 15 odst. 1 ZSŠ) a jejich rukojmí (srov. § 32 odst. 1 ZSŠ).

Pro postižové dlužníky je nepřijetí či nezaplacení směnky špatným znamením. Do té doby figurovali na

směnce jen jako jakási záloha, jako dlužníci druhého pořadí, vůči kterým se nastupuje až za splnění určitých podmínek. Pokud však směnka nebyla při předložení zaplacená či přijata, stává se tím z této potenciální a zatím možná ne zcela vážně vnímané hrozby reálná a velmi aktuální záležitost.

Skutečnost, že se otevřela cesta k postihu nezaplacením či nepřijetím směnky, je ale známa těm směnečným účastníkům, kteří byli přítomni příslušným směnečněprávním úkonům (prezentacím) a účastnili se případně sepsání protestu⁸. Aby právě postižoví dlužníci byli co nejdříve informováni o tom, že se směnka ocitla v nouzi (tj. nebyla přijata nebo zaplacená) a že jim tedy hrozí nebezpečí budoucího možného postihu, zakládá § 45 ZSŠ určitým osobám informační povinnost (v odborné literatuře se obvykle označuje jako notifikační povinnost). V poměrně krátkých lhůtách mají být tedy postižoví dlužníci informováni o nebezpečí postihu.

Čím dříve se o nuzné směnce postižoví dlužníci dozví, tím lépe pro ně: špatná zpráva jim může být podnětem pro to, aby začali opatřovat prostředky k vyplacení směnky. V případě postihu pro neplacení musí při této úvaze zohlednit zákonné 6%-ní úroky z prodlení, kterými se podle § 48 odst. 1 bod 2 ZSŠ úročí směnečná suma.

Včasné informování postižových dlužníků má ovšem i další efekty, např. obchodně-taktické. Postižoví dlužníci mohou zvažovat variantní postupy a strategie. Mohou např. majiteli nabídnout odkou-

* Mgr. Josef Kotásek, Ph.D., Katedra obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

¹ Zák. č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění zák. č. 29/2000 Sb. (dále jen „ZSŠ“). Pokud není uvedeno jinak, bude v tomto příspěvku citován vždy první článek tohoto zákona.

² Viz čl. I § 55 odst. 4 ZSŠ.

³ Viz čl. I § 54 odst. 2 ZSŠ. K úpravě šekové notifikace v obdobném případě srov. čl. II § 48 odst. 2 ZSŠ.

⁴ Již proto, že zákon při úpravě notifikační povinnosti u vyšší moci odkazuje na úpravu směnečné notifikace u postihu (srov. k tomu § 54 odst. 2 text za středníkem ZSŠ).

⁵ Viz čl. I § 45 ZSŠ. K úpravě šekové notifikace v obdobném případě srov. čl. II § 42 ZSŠ.

⁶ A to i v případě postihu před splatností směnky pro nejistotu (§ 44 odst. 5 ZSŠ).

⁷ Podle § 46 odst. 1 ZSŠ mohl být majitel povinností protestovat směnku zbaven doložkou „bez útrat“, „bez protestu“, resp. doložkou jiného významu. V takovém případě není třeba pro zachování postižních práv učinit protest pro nepřijetí, resp. protest pro neplacení.

⁸ Dle SMITEK/ŠTĚPINA: Jednotný směnečný řád, Praha, Svaz spořitelů 1941, s. 303–304.

⁹ Tedy že využijí svého výplatního práva podle § 50 odst. 1 ZSŠ. Citované ustanovení zní takto: „Každá osoba směnečně zavá-

pení směnky⁹. Tím by se zkrátila její regresní cesta a vyloučilo „nabaňování“ dalších postižných položek ke směnečné sumě (jak vyplývá z § 49 ZSŠ, má každý další postih za následek určité navýšení postižní sumy). Postižní dlužníci mohou ale také dle okolností uvážit, zda nebude lépe takticky vyčkat, jestli se směnka v rámci postihu nedostane do rukou osoby, vůči které mají pohledávku, aby poté mohli provést započtení.

Nepřímí dlužníci mohou dokonce již preventivně podniknout takové kroky, aby je majitel v rámci postihu přeskočil a uplatnil postižní práva jen vůči jejich předchůdcům (tím by je definitivně zbavil nebezpečí postihu). Notifikace také poskytuje obraz o reálném stavu závazků a může tak mít význam např. z účetního pohledu.

Mimořádně důležitá je ovšem notifikace z pohledu trasanta (tj. výstavce cizí směnky). Jistě pro něj platí vše, co bylo uvedeno v obecné poloze o postižných dlužnících (navíc je to zesíleno skutečností, že výstavce je v hierarchii postižných dlužníků tím nejnižší postaveným, neboť nemá předchůdce a po zaplacení směnky se může obracet zpravidla již jen na přímé dlužníky).

Kromě toho je ale trasant účastníkem základní směnky jako její emitent. Jako hybatel směnečných vztahů směnkou přikazuje směnečníkovi zaplacení určité peněžité sumy. Výstavce cizí směnky¹⁰ směnkou určitým způsobem disponuje se svou pohledávkou vůči směnečníkovi (přikazuje mu zaplatit jiné osobě a jen stěží můžeme předpokládat, že směnečník vyhoví jeho příkazu bez toho, že by tím současně uhradil svůj vlastní závazek). Informace o tom, že „jeho“ směnečník směnku nezaplatil či dokonce předtím ani nepřijal, je pro trasanta velmi důležitým signálem o dlužnických kvalitách směnečníka a příp. i důvodem, proč další směnky na takového dlužníka raději nevydávat.

Právě proto je trasant ve srovnání s ostatními adresáty notifikace určitým způsobem privilegován: je prvním v pořadí všech osob, kterým má být oznamováno.

Systém směnečné notifikace je zde navíc nastaven tak, aby trasant obdržel – s určitým časovým odstupem – dokonce zprávy dvě.

III. POVINNÉ OSOBY (OZNAMOVATELÉ)¹¹

Oznamovací povinnost stihá v první řadě *majitele směnky*. Půjde o majitele v čase protestace, resp. v čase předložení směnky k přijetí nebo placení. I kdyby směnka cizí byla neúspěšně předložena k přijetí jinou osobou, což je možné dle § 21 ZSŠ¹², je k notifikaci povinen vždy majitel¹³. V případě prohlášení konkursu plní informační povinnosti správce konkursní podstaty. Zcela jistě nemá oznamovací povinnost protestní orgán¹⁴.

Skutečnost, že např. po neúspěšném předložení k přijetí majitel ještě zamýšlí vyčkat a předložit směnku ještě jednou k placení¹⁵, nemění nic na tom, že notifikační povinnost vznikla již první neúspěšnou prezentací směnky.

Celý proces směnečné notifikace lze s určitou dávkou nadsázky pojímat jako variantu dětské hry „tichá pošta“. Poslední majitel nejprve informuje o odepřeném přijetí či nezaplacení směnky svého *indosanta*, tj. osobu, která mu směnku převedla rubropisem, a u cizí směnky také *výstavce (trasanta)*¹⁶. Modifikovaná je situace u vlastní směnky: oznámení (z povahy věci vyplývá, že jde jen o oznámení o nezaplacení) nesměřuje vůči výstavci vlastní směnky, který je přímým směnečným dlužníkem stejně jako akceptant¹⁷.

Každý *indosant* (i ten, který vyloučil svoji odpovědnost za zaplacení a přijetí doložkou úzkosti¹⁸, nebo který tuto odpovědnost limitoval jen na osobu svého bezprostředního následníka tím, že zakázal indosaci¹⁹) musí potom obdrženu zprávu předat dále svému bezprostřednímu předchůdci: svému vlastnímu indosanto-

zaná, proti níž se vykoná nebo může vykonat postih, může se domáhat, aby jí při zaplacení postihové částky byla vydána směnka s protestem a potvrzený účet“.

¹⁰ Samozřejmě musíme odhlédnout od směnek cizích s redukováným počtem účastníků. Srov. k tomu § 3 ZSŠ (blíže např. KOTÁSEK, J.: Komentář k čl. I zákona směnečného a šekového – § 3, Obchodní právo č. 5/2002).

¹¹ V literatuře se pro osoby, které stihá notifikační povinnost, používá někdy ne zrovna elegantní označení *notifikant*.

¹² Srov. znění § 21 ZSŠ: „Majitel směnky anebo i ten, kdo směnku má jen v rukou, může ji až do splatnosti předložit směnečníkovi v místě jeho bydliště k přijetí“. Směnku tedy může k přijetí předložit i pouhý držitel listiny, bez toho, že by byl legitimován k výkonu směnečných práv.

¹³ Sporná je situace u prokuraindosatáře a zástavního indosatáře. K názoru, že i tyto osoby je nutno považovat za majitele ve smyslu notifikační povinnosti, se kloní např. Kovařík (Kovařík, Zákon směnečný a šekový, 1999 str. 139). V zahraniční literatuře obdobně – alespoň u prokuraindosatáře – např. STRANZ, M.: Wechselgesetz, 14. vydání, Berlín, Walter de Gruyter & Co. 1952, s. 257.

¹⁴ Podle čl. 12 Výhrad k JSZ mohou smluvní státy zbavit majitele a další osoby notifikační povinností tím, že ji přenesou na notáře, resp. na jiný protestní orgán. Protestní orgán by musel informovat písemně, přičemž náklady takové zprávy by tvořily součást protestních nákladů. Naše právo takové řešení nezná.

¹⁵ Vzhledem k tomu, že směnečník neakceptoval, bude placení velmi málo pravděpodobné; apriori vylučovat je ovšem nelze.

¹⁶ Jde tedy o první ze dvou výše zmíněných zpráv, které výstavce indosované směnky cizí zpravidla obdrží.

¹⁷ Srov. § 78 odst. 1 ZSŠ.

¹⁸ Srov. § 15 odst. 1 ZSŠ.

¹⁹ Srov. § 15 odst. 2 ZSŠ.

vi. Ten učiní to stejné vůči svému předchůdci: zprávu fakticky „přeпоšle“ svému indosantovi. Trasantovi se již ale v těchto případech zpráva nezasílá.

Takto postupuje oznámení po jednotlivých rubopisech nahoru, dokud zpráva o nepřijetí nebo nezaplacení nedospěje k trasantovi. Ten tím pádem obdrží za řádného běhu okolností u indosované směnky dvě zprávy: nejprve jednu od majitele směnky a o něco později druhou od remitenta (prvního majitele a prvního indosanta směnky). Remitent se přitom v žádném případě nemůže spoléhat na to, že výstavce již jednu zprávu obdržel od majitele, notifikace je nutná zásadně i zde²⁰.

Co do informační hodnoty se obě zprávy liší. Můžeme konstatovat, že tato poslední zpráva je pro trasanta ještě významnější, než-li první zpráva zasílaná majitelem. Zatímco v rámci první notifikace je totiž výstavce „pouze“ informován o tom, že směnka je nužná, dává mu poslední zpráva obvykle také informace o potenciálních postihových věřitelích (srov. k tomu výklad o obsahu zprávy)²¹.

Oznámením remitenta, tj. prvního indosanta, směnečná postižení notifikace končí. Trasant již „nepřeпоslá“ zprávu směnečníkovi, jenž ostatně většinou sám nejlépe ví, resp. alespoň vědět má²², že směnka nebyla přijata nebo zaplacená.

IV. ADRESÁTI ZPRÁVY

V odborné literatuře bývá někdy adresát zprávy označován nepěkně znějícím pojmem *notifikát*. Adresátem *prvního oznámení* je *indosant aktuálního majitele*²³ a *trasant*, který – jak bylo vícekrát uvedeno výše – obdrží za řádného běhu okolností u směnky převedené rubopisy zprávy dvě. Kromě toho musí být zpráva podána případným *směnečným rukojmím* těchto osob (srov. § 45 odst. 2 ZSS). Opět platí, že rukojmí akceptanta, resp. výstavce vlastní směnky, na zprávu jako přímý dlužník nárok nemá.

Adresátem *druhého a dalšího oznámení* je potom vždy předcházející indosant, bez ohledu na to, zda je ze směnky zavázán či ne.

Ne vždy má ovšem povinná osoba k dispozici přehlednou řadu rubopisů s adresami, aby tak mohla bez potíží splnit svou informační povinnost. Na rubu mohou být rubopisy spočívající v pouhém podpisu převodce, rubopisy nečitelné apod. Uvedené obtíže řeší zákon způsobem, ze kterého profitují ti dlužníci, kteří řádně uvedli svou adresu.

Jestliže indosant neudal svou adresu, resp. ji udal nečitelně, může jej oznamovatel přeskocit. V takovém případě dostačuje, když je zpráva podána předchozímu indosantovi²⁴, jestliže ani ten svou adresu neudal řádně, bude oznamováno nejbližšímu indosantovi s adresou. Pokud tedy indosant neudal svou adresu, fakticky se tím zříká výhod notifikace. Uvedené platí i pro případy, kdy indosant uvedl tak obecné místo, že je za údaj adresy nelze považovat – např. „Brno“. Adresovat poštovní zásilku „Janu Novákovi v Brně“ by v takovém případě bylo velmi pošetilé.

Je otázkou, jak postupovat v případě, kdy je *adresa indosanta oznamovatelem známa*, ačkoliv se na směnce žádný takový údaj nevyskytuje nebo není čitelný. Většinou je zastáváno mínění, že v takovém případě je na uvážení oznamovatele, zda zprávu tomuto indosantovi podá²⁵. To platí i pro *rukojmí indosantů*.

Za určitých okolností nelze ale vyloučit, že by se postup oznamovatele dostal do rozporu s dobrými mravy, byť by se formálně opíral o § 45 odst. 3 ZSS. Seriózní oznamovatel by měl v každém případě notifikovat – v rámci předcházení škodám – i v těchto situacích²⁶. Z opatrnosti by měl takto majitel postupovat i v případě, kdy ví, že adresa na směnce již neodpovídá realitě (indosant např. změnil sídlo): jistě nebude škodit, oznámí-li pro jistotu oběma adresám.

Jinak tomu ale bude dle mého názoru v případě, kdy indosant sice adresu neudá (takže stačí dát zprávu indosantovi, který jej předchází), ovšem jeho aval svoji adresu uvede. Oznamovatel by měl za těchto okolností zaslat zprávu avalovi, třebaže avalát samotný informován nebude. Aval nezasílá zprávu dále.

Konečně je třeba zmínit variantu, kdy ze směnky není zřejmá adresa *trasanta*. Ustanovení § 45 odst. 3 ZSS, které účastníky zbavuje informační povinnosti při nenapsané či nečitelné adrese, hovoří pouze

²⁰ Volně dle STRANZ, M.: Wechselgesetz, 14. vydání, Berlín, Walter de Gruyter & Co. 1952, s. 257.

²¹ „Trasant, který směnku uvedl v život, nemůže se však odškodnit na žádném předchůdci, nanejvýše na akceptantovi a jeho avalovi a je proto správné, poskytně-li se mu první notifikací možnost rychlé akce proti přímým dlužníkům, ušetření zvětšování sumy regresní a povzbudí-li se tak k opatrnosti při dalších obchodních stycích s akceptantem“ (ŠVAMBERG, G.: Naše jednotné směnečné právo, Praha, Palásek/Kraus 1941, s. 148).

²² U domicilovaných smének.

²³ Tj. poslední indosant na směnce.

²⁴ Podle § 45 odst. 3 „neudá-li některý indosant svou adresu nebo udá-li ji nečitelně, postačí dát zprávu indosantu, který ho předchází“.

²⁵ Striktně v tomto ohledu BAUMBACH/HEFERMEHL, podle kterých je takové jednání v rozporu s dobrými mravy (BAUMBACH/HEFERMEHL, Wechselgesetz und Scheckgesetz, 20. vydání, Mnichov, C. H. Beck 1997, s. 335).

²⁶ Se zajímavým diferencujícím pojetím v této souvislosti přichází Stranz (STRANZ, Wechselgesetz, 14. vydání, Berlín, Walter de Gruyter & Co. 1952, s. 255), když rozlišuje případ, kdy adresa nebyla udána vůbec, a případ, kdy je pouze nečitelná. Pokud není adresy, nevzniká ani notifikační povinnost. Ovšem z adresy (byť nečitelné) lze podle Stranze odvodit, že indosant má zájem na notifikaci. Z toho tedy plyne, že pokud je adresa oznamovatelem známa, musí být indosant informován, byť udal adresu nečitelně.

o indosantech²⁷. Musíme proto vycházet z toho, že trasantovi musí být oznamováno vždy. Majitel směnky by proto měl vyvinout přiměřené úsilí k tomu, aby adresu výstavce cizí směnky zjistil. Samozřejmě po něm nelze žádat rozsáhlé a finančně náročné pátrání po neznámém trasantovi. V praxi to navíc většinou nebude nutné, protože adresa výstavce je pravidelnou součástí směnečného textu. Předem to vyloučit ovšem nelze, neboť zákon nepožaduje u směnky žádný konkrétní údaj o výstavci (srov. § 1 ZSS) a adresa trasanta – a dokonce i jeho identita – tak teoreticky může zůstat skryta za zcela nečitelným podpisem.

Oznámení nemusí nikdy směřovat vůči přímému dlužníkovi (tj. akceptantovi nebo – jak již bylo uvedeno výše – výstavci vlastní směnky či k jejich rukojmím), a to i kdyby se jednalo o směnku domicilovanou²⁸.

V. OBSAH A FORMA ZPRÁV A LHŮTY K JEJICH PODÁNÍ

Obsah zprávy rozlišujeme podle toho, zda jde o první zprávu či další v pořadí. Podle § 45 odst. 1 ZSS dává majitel – první oznamovatel – zprávu o odepřeném přijetí nebo o odepřeném zaplacení. Ve zprávě by tedy měl tedy odkázat na směnku²⁹ a uvést příslušný postižný důvod³⁰. Nebude vadit doplnění podrobnějších údajů, např. o výši směnečné sumy, splatnosti, datu vystavení či protestace. V době rozvinuté směnečné praxe to ostatně bylo zvyklostí.

Jinak je tomu u *dalších oznamovatelů*, tj. u indosantů, kteří zprávu obdrželi a mají ji podle zákona předat dále. Ti musí kromě shora uvedeného navíc ve zprávě uvést také jména a adresy předchozích oznamovatelů³¹. Adresát zprávy tak získává přehled o tom, kdo za ním v řadě indosamentů následuje (a kdo je potenciálním věřitelem). Úplný přehled o možných věřitelích získává poslední z adresátů zprávy – trasant. Adresy slouží k tomu, aby dotčený subjekt mohl být kontaktován dlužníkem (např. při nabídce na vyplacení směnky).

O formě, jakou bude třeba zprávu podat, zákon ne-

stanoví nic zvláštního; postačí proto i notifikace učiněná ústně (např. telefonicky) nebo e-mailem. Důkazní břemeno o podání zprávy nese ovšem oznamovatel³², proto bude písemná forma (nejlépe doporučeným dopisem) určitě vhodná. Navíc je zvýhodněna poštovní zásilka: podle § 45 odst. 5 ZSS³³ je lhůta dodržena, pokud byla zpráva ve lhůtě podána jako poštovní zásilka (podobně jako u procesních lhůt).

Zvláštním případem je pouhé zaslání směnky, v takovém případě není třeba dodatečných informací. Z podstaty věci vyplývá, že půjde o zcela mimořádnou formu plnění notifikační povinnosti: jednak proto, že oznamovatel často směnku nebude mít v držení (při notifikaci v dalších stupních), nebo nebude mít příslušné motivace k vydání směnky, ze které je oprávněn.

Lhůta pro plnění informačních povinností se liší podle toho, zda jde o první nebo další notifikaci. Pro první notifikaci (tj. od majitele směnky) činí *čtyři pracovní dny* následující po dni protestu, resp. po dni prezentace, byl-li protest prominut.

Pro *notifikaci v dalších stupních* (tj. pro následné předávání zprávy jednotlivými indosanty) zkracuje zákon lhůtu na *dva pracovní dny* následující po dni přijetí notifikace. I zde je lhůta dodržena, byla-li během lhůty podána poštovní zásilka obsahující zprávu. Je přitom bez významu, že předchůdce svou informační povinnost splnil opožděně; adresát zprávy má bez ohledu na případné zpoždění dva dny k podání vlastní zprávy. Na druhou stranu to neznamená, že by při opožděném podání zpráv zanikla informační povinnost pozdě zpraveného indosanta; oznamovací povinnost samozřejmě nadále trvá a je nutno ji splnit ve dvou pracovních dnech.

VI. DŮSLEDKY PORUŠENÍ OZNAMOVACÍ POVINNOSTI

Nesplnění notifikační povinnosti může mít v zásadě trojí podobu. Povinná osoba buď své informační povinnosti *nesplní vůbec*, nebo je sice splní, ale *neúplně* anebo *opožděně*. O neúplně splnění informačních povinností jde např. tehdy, když zpráva podaná před

²⁷ Smitek a Štěpina k tomu uvádí následující: „Vzhází otázka, zda třeba notifikovati výstavce také tehdy, jestliže jeho adresa nebyla ve směnce udána anebo jestliže byla udána nečitelně. Ustanovení odstavce 3 článku 45 jednotného směnečného řádu (zbavující oznamovací povinnosti v případech, kdy není udána adresáta indosanta, pozn. JK) mluví jen o indosantech. Při jednáních ženevské směnečně-právní komise byla navrženo dáti ustanovení, jaké obsahuje odstavec 3 článku 45 jednotného směnečného řádu, také stran výstavce, leč výslovné ustanovení o tom nebylo pojata do úmluvy o jednotném směnečném zákoně, poněvadž bylo považována za postradatelné. Vycházelo se z toho, že zpravidla bývá adresa výstavce uvedena ve směnce“ (dle SMITEK/ŠTĚPINA: Jednotný směnečný řád, Praha, Svaz spořitelů 1941, s. 307). Autoři proto navrhuji následující postup: Pokud je adresa výstavce známa oznamovateli, je třeba notifikovat. Není-li známa a nelze-li ji a ni snadno zjistit během lhůty, která je určena k notifikaci, nestíhá oznamovatele žádná vina a nelze po něm žádat případnou náhradu škody.

²⁸ Podobně KOVARÍK, Z.: Směnka a šek v České republice, 4. vydání, Praha, C. H. Beck 2001, s. 250.

²⁹ Adresátovi zprávy by pokud možno mělo být zřejmé, o jakou směnku se jedná.

³⁰ Srov. § 43 ZSS.

³¹ Srov. § 45 odst. 1 věta druhá ZSS.

³² Podle § 45 odst. 5 věty první ZSS „kdo je povinen dát zprávu, musí dokázat, že ji dal v předepsané lhůtě“.

³³ Ve znění po novele provedené zák. č. 29/2000 Sb.

splatností³⁴ neobsahuje důvody směnečné nouze (nepřijetí či neplacení).

Neprovedení notifikace nemá za následek ztrátu postihových práv ze směnky. Podle § 45 odst. 6 ZSŠ ten, kdo nepodal zprávu včas, neztrácí svá práva. Toto pravidlo by platilo i bez této výslovné dispozice, neboť ustanovení § 53 ZSŠ, které upravuje zánik postižních práv, hovoří o předpokladech prekluze směnečných práv zcela jasně a notifikaci nikde nezmiňuje. Explicitní zmínka, která vychází ze ženevského Jednotného směnečného zákona, má ovšem svoje odůvodnění, neboť v některých státech má notifikace skutečně povahu zachovávacího úkonu. Je tomu tak především v zemích anglo-amerického směnečného okruhu, kde má menší význam protest (u tuzemských smének není zapotřebí), a o to větší důraz je potom kladen na notifikaci (*notice of dishonour*)³⁵.

Notifikace podle našeho práva tedy není zachovávacím úkonem. Ten, kdo nesplnil svou informační povinnost, je pouze zavázán k případné náhradě škody tím vzniklé. Odpovědnost za škodu je přitom limitována výší směnečné sumy. Pokud by způsobená škoda byla snad vyšší, než je směnečný nominál (a to je málo

pravděpodobné), nelze v tomto rozdílu přiznat poškozenému právo na náhradu škody.

V případě, že oznamovací povinnost nebyla splněna v zákonem předepsané lhůtě čtyř, příp. dvou pracovních dnů, lze do praxe doporučit i opožděnou notifikaci. Je totiž možné, že zatím k žádné škodě nedošlo; v takovém případě je i zmeškaná notifikace namístě.

VII. NÁKLADY NOTIFIKACE

Výlohy, které měl majitel v souvislosti s notifikací, se stávají součástí postižní sumy³⁶. Majitel je tak může přenášet v rámci postihu na své dlužníky. Podobně i další oznamovatelé mohou své náklady, které měli s notifikací, požadovat po svých předchůdcích v rámci eventuálního postihu v dalších stupních³⁷.

Náklady bude zpravidla představovat jen poštovné, půjde tedy o zcela zanedbatelné částky. Mnohdy ani nebude možné náklady vyčíslit, typicky v případech, kdy bylo oznamováno prostřednictvím elektronické pošty.

³⁴ Po splatnosti je zřejmé, že bude postihováno pro neplacení.

³⁵ Srov např. čl. 48 an. anglického BEA (Bills of Exchange Act) nebo Sec. 3-508 amerického UCC (Uniform Commercial Code) ve vazbě na sec. 3-502(1)(a) UCC.

³⁶ Srov. § 48 odst. 1 bod 3. ZSŠ.

³⁷ Srov. § 49 bod 3. ZSŠ.